

Alerte burgers nodig

... 'Gaaf het alweer over die tijgermug? Het is zeker komkommertijd.'

... Lees even verder als u dit denkt, want het is volgens muggendeskundige Bart Knols belangrijk dat gewone burgers deze mug herkennen en rapporteren.

Een tijgermug terwijl hij steekt. 'De meeste Nederlanders weten niet eens hoe een tijgermug eruitziet.'

► ASSEN

'Nu tijgermuggen in woonwijken opduiken, moeten we ons echt zorgen maken', zegt muggendeskundige Bart Knols van de Radboud Universiteit. Bij kassen en op bandenbedrijven zijn valsysteem geplaatst, die geregeld door inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) worden gecontroleerd. In woonwijken komt de NVWA in actie als burgers de tijgermug melden. Gebeurt dat niet tijdig dan, kan de populatie zich uitbreiden en dit zou kunnen leiden tot permanente vestiging van de mug. 'Tijgermuggen kunnen in het ei-stadium strenge winters overleven, heeft het RIVM ontdekt. Ze kunnen zelfs Scandinavische winters overleven', zegt Knols.

tropische ziekten

Hij volgt de tijgermug op de voet, sinds die in 2005 voor het eerst in Nederland werd gezien. De tijgermug kan – anders dan onze inheemse muggen – gevaarlijke, tropische ziekten verspreiden, waaronder knokkelkoorts en zikakoorts. De tijgermug komt oorspronkelijk uit Azië, maar heeft zich inmiddels ook gevestigd in Amerika en Zuid-Europa. 'Sinds 2005 duikt hij elk jaar op in Nederland', vertelt Knols. 'Het aantal plekken op jaarbasis waar uitbraken zijn, neemt toe. Eerst werden ze alleen in kassen in het Westland gevonden en sinds

2009 ook bij bedrijven die gebruikte autobanden importeren. Sinds vorig jaar worden ze in woonwijken gezien en we weten niet precies waar ze dan vandaan komen.'

Vorig jaar zaten ze in een wijk in Veenendaal, dit jaar zijn ze al op zeven locaties in Nederland gespot, waaronder in woonwijken in Aalten en Assen. Tot nu toe heeft de NVWA alle uitbraken in de kiem kunnen smoren, door in de omgeving putten en andere bronnen van stilstaand water te behandelen met een biologisch bestrijdingsmiddel dat niet schadelijk is voor het milieu. 'Je kunt het gewoon drinken', zegt Knols. 'Het is bovendien zeer effectief. De kans dat er bij de muggen resistentie tegen ontstaat, is uiterst klein.'

De strijd tegen een andere exotische mug, de Japanse of Aziatische bosmug, is in Nederland wel verloren, vertelt Knols. Deze mug dook in 2012 in Lelystad op en heeft zich daar nu gevestigd. Dit jaar is hij ook voor het eerst in Rotterdam gezien.

De tijgermug is in Zuid-Europa al niet meer weg te krijgen, zegt Knols. 'In 1990 werden ze voor het eerst gezien bij een kleuterschool in de Italiaanse stad Genua. Nu zitten ze in het hele mediterrane gebied.'

Het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) houdt de verspreiding volgens hem goed in de gaten. 'Maar er is niemand die zegt: tot hier en niet verder, of zelfs: we gaan die tijgermug terugduwen.'

Dat kan volgens hem wel degelijk. Ze komen ons land binnen via gebruikte autobanden en geluksbamboeplantjes, waarin muggen eitjes leggen.

'Wij zijn het invoerland voor geluksbamboe. We halen stekjes van deze kamerplant uit het zuiden van China, kweken ze op in kassen en verspreiden ze over Europa.'

Het is belangrijke handel voor Nederland, een heilige koe waar Knols liever niet aan zit. 'Ik ben er wel voorstander van om duidelijke afspraken te maken. Als er in een bedrijf tijgermuggen worden gevonden, moet er handhavend worden opgetreden. De eerste keer voorlichting en een waarschuwing, de tweede keer een hoge boete en de derde keer een ketting eromheen en het bedrijf sluiten.'

Hij vindt ook dat containers die in de haven in Rotterdam aankomen met geluksbamboe beter geïnspecteerd

moeten worden. Als daar eitjes, larven of muggen in worden aangetroffen, moeten de containers retour afzender. 'Dan gaan ze in China vanzelf beter opletten.'

meereizen

Tot slot moeten burgers opletten, want de tijgermug kan zich vanuit bedrijven naar woonwijken verspreiden. Hij kan ook met reizigers meelifen. 'Het kan zijn dat wanneer je in Zuid-Duitsland in de auto stapt, er

in strijd tegen tijgermug

Medewerkers van de NVWA gingen vorige week alle huizen langs in een wijk in Aalten waar de tijgermug is aangetroffen. Ze checkten elke tuin op plekken waar de mug eitjes gelegd zou kunnen hebben.

een tijgermug naar binnen vliegt die, terug in Nederland, je tuin in vliegt. Door meeliften verspreide de mug zich vanuit Italië naar Zwitserland.' In woonwijken controleert de NVWA niet. Het is daarom belangrijk dat gewone burgers de tijgermug herkennen en rapporteren bij de NVWA. 'Het zijn kleine, gitzwarte mugjes met witte streepjes erop', vertelt Knols. Het insectje is zo'n 2 tot 10 millimeter groot en het is een irritant diertje. Anders dan onze eigen mug-

gen, die vooral 's nachts steken, steekt de tijgermug vooral overdag. Horren voor ramen en deuren bevestigen heeft dus geen zin, net als slapen onder een klamboe. Het enige wat je als burger kunt doen in de strijd tegen het diertje, is alert zijn. Politici moeten ook in actie komen, vindt hij. 'De tijgermug zo lang mogelijk tegenhouden is van belang voor de publieke gezondheid en het is goedkoper dan je erbij neerleggen dat het diertje zich in Nederland ves-

tigt. Het is begrijpelijk dat het RIVM en het ministerie van Volksgezondheid geen angst willen zaaien. De kans dat de tijgermug ziektes gaat overdragen in Nederland is inderdaad klein, maar niet nul. We hebben al twee keer een uitbraak van tropische virusziekten in Europa gehad – in Italië en Portugal, waar duizenden mensen geïnfecteerd raakten.' Politici zijn volgens hem helaas niet goed in preventie. 'Een politicus scoort niet met iets weg te houden, je

scoort als je wat oplost. Toch is het veel goedkoper om geld te steken in preventie.' De NVWA moet gedetailleerde informatie geven over de vindplaatsen van de tijgermug, vindt Knols en ze moet burgers vragen om mee te helpen. 'De meeste Nederlanders weten niet eens hoe een tijgermug eruit ziet.' Er bestaat een app, tipt hij, Tijgermug Alert, waarmee in een paar stappen kunt zien of je met een tijgermug te maken hebt. <